

האינטליגנציה האבהית

1. אבהות: לעבד את אדמת נפשו

פי הנה הסתיו עבר הגשם חלף הלך לו: הנצנים נראו בארץ עת הזמיר הגיע וקול התור נשמע בארצנו: התאנה חנטה פגיה והגפנים סמדר נתנו ריח קומי לך רעיתי: פתי לך (שיר השירים ב, יא-יג)

2. אבא משתעשע על פי דרכו

הנותן פרוטה לעני מתברך בשש ברכות דכתיב הלוא 1. פרס לרעב לחמך 2. עניים מרודים תביא בית 3. פי תראה ערם 4. כסיתו 5. ומבשרך 6. לא תתעלם ... והמפייסו בדברים מתברך באחת עשרה ברכות שנאמר 1. ותפק לרעב נפשך 2. ונפש נענה תשביע 3. וזרח בחשך אורך 4. ואפלתך כצהרים. 5. ונחך ה' תמיד 6. והשביע בצחצחות נפשך 7. ועצמתך יחליץ 8. והיית כגן רזה וכמוצא מים 9. אשר לא יכזבו מימיו. 10. ובנו ממך חרבות עולם 11. מוסדי דור ודור תקומם (ישעיה נח, י-יב) (בבא בתרא ט, א)

3. ירידת המחנך אל התלמיד

צריכים אנו להרכין את עצמנו אליו ולדבר כלשונו, כמעט להתהפך אז לילד, ולדבר עמו כדעתו וכערכו. (חובת התלמידים עמ' יט, האדמו"ר מפיאסצ'נה)

4. אבינו מלכנו

למטאפורה זו, של אב כמלך, יש השלכות קיומיות רבות על מהות הקשר אב-בן. המלך החכם ינהיג את בנו מבלי לשלוט בו, מבלי לשבור את רוחו. מה שיעמוד לנגד עיניו הם טובת הממלכה ועתידה ולכן הוא יבין שייעודו בחיים הוא לרומם את בנו (אינטליגנציה אבהית, ד"ר עלי כ"ץ).

5. אומנות האהבה

כי הבנים נמשכים ממוח האב כנודע ולכן אף על פי שחטא במעשה ישראל הוא בשורשו בחכמה בינה דעת שבמוחו. ולכך הדמיונות בטילים דישראל מאחר שנובעים מחכמה בינה דעת שבו הרי יש להם פתרון ממשי ואמיתי על המקום שהן נובעים אלא שנתלבשו בדברי בטלה. וזהו פרקי דשטותא הנזכר בזוהר (ח"ג מ"ז ע"ב) שמהם יכולים לעמוד על דברי חכמה. והיינו כעניין פתרון לחלום כי גם כח המדמה הוא אחד מכוחות שיסד השם יתברך במוחו. (צדקת הצדיק, רבי צדוק הכהן מלובלין, רג')

6. דו שיח עם התינוק שבתוכך

אנו צריכים תמיד להתחיל מראש, מראשית המחשבות של הילדות, לבררן ולזככן, ולהוציא את הטוב והאור שבהן בטוהר ואומץ. אין לנו לזלזל במחשבות הפשוטות. הן הן עומדות לנו להאיר את דרכנו, יותר מכל המחשבות שאנו מדמים שהן רמות ונשגבות. (שמונה קבצים א, שנא)

7. זיכור המדמה: תכלת מרדכי

על ידי מה שחכ המדמה מזדכך, בזכות טהרת המחשבה ומעשים טובים ומדות טובות, ותשוקת התורה והחכמה, באים להרגיש את השפע של החיים, איך שהוא הולך מאור אין סוף להחיות את כל העולמים כולם, והנשמה מתחלת להיות מאירה, ומתמלאה חכמה ואורה מעונג קדוש זה. כי עמך מקור חיים באורך נראה אור. (שמונה קבצים, הראי"ה קוק, א, תרסב')

8. כי האדם עץ השדה

מובלעים הם בתוך הגוף וכוחותיו הגשמיים והמוגבלים, ניצוצי אורה עליונים ונשגבים, מעצם השמים לטוהר, והם הם המתבלטים בכל התעררותא דלתתא, ונותנים אומץ עליון להאורה הרוחנית השמימית הרחבה. (שמונה קבצים א, תשפו).

9. מפתח הגאולה

ההפרדה היותר מסוכנת היא בהפרדה בין אבות לבנים, שהרי בזה מתבטאת הנקודה העקרית של הגלות: "אוי להם לבנים שגלו מעל שולחן אביהם". ולעומת זה כל האושר שבגאולה היא שיבת לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם. (מי מרום, מעיני הישועה, הרב חרל"פ)